

Pedagogiskt program för Informatik

Innehåll

1	Syfte.....	3
2	Kunskaps- och lärande syn	3
3	Generiska och professionskunskaper	3
4	Examinationsformer	4
5	Lärandefaktorer	5
6	Förhållningssätt – Arbetsformer - Mål	6
6.1	Mål.....	6
6.2	Arbetsformer	7
6.3	Förhållningssätt	7
7	Informatiks pedagogiska riktlinjer – kort version.....	8
7.1	Mål.....	8
7.1.1	Högskolelagen	8
7.1.2	Transparens/rättssäkerhet	8
7.1.3	Personlig utveckling.....	8
7.2	Arbetsformer	8
7.2.1	Återkoppling	8
7.2.2	Examination.....	9
7.2.3	Utvärderingar	9
7.2.4	Praktik- och forskningsanknytning	10
7.2.5	Organisation	10
7.2.6	Individualisering. Anpassning till förkunskaper och referensramar.....	10
7.2.7	IT	10
7.3	Förhållningssätt	11
7.3.1	Kritiskt tänkande	11
7.3.2	Människosyn - Förhållningssätt till studenter/lärare/administrativ personal	12
7.3.3	Förhållningssätt till styrdokument + Syn på mål.	13

7.3.4	Syn på pedagogiska arbetsformer	13
7.3.5	Internationalisering. Samverka och ta del av andras erfarenheter. Pedagogiskt utvecklingsarbete	14
7.3.6	Syn på undervisning.....	14
8	Informatiks pedagogiska riktlinjer – lång version	15
8.1	Mål.....	15
8.1.1	Högskolelagen	15
8.1.2	Transparens/rättssäkerhet.....	15
8.1.3	Personlig utveckling.....	15
8.2	Arbetsformer	16
8.2.1	Återkoppling	16
8.2.2	Examination.....	17
8.2.3	Utvärderingar	18
8.2.4	Praktik- och forskningsanknytning	19
8.2.5	Organisation	19
8.2.6	Individualisering. Anpassning till förkunskaper och referensramar.....	20
8.2.7	IT.....	21
8.3	Förhållningssätt	22
8.3.1	Kritiskt tänkande	22
8.3.2	Människosyn - Förhållningssätt till studenter/lärare/administrativ personal	23
8.3.3	Förhållningssätt till styrdokument + Syn på mål.	25
8.3.4	Syn på pedagogiska arbetsformer	26
8.3.5	Internationalisering. Samverka och ta del av andras erfarenheter. Pedagogiskt utvecklingsarbete	27
8.3.6	Syn på undervisning.....	27
8.4	Högskolelag (1992:1434).....	29

1 Syfte

Programmet innehåller **riktlinjer** för pedagogiskt arbete i Informatik. Riktlinjerna skall användas som grund för kursutveckling, kursgenomförande och kursvärdering. Arbetet med programmet är en del i informatikämnets kvalitetsarbete. Programmet skall också vara ett stöd för nyanställda.

Programmet **utvecklas i och förankras i** hela ämnesgruppen.

Programmet utmynnar ett **commitment** för dem som undervisar inom Informatik.

Programmet skall genomsyra undervisning och **implementeras i kursvärderingar och utvärderingar**.

Vi utgår från att de **övergripande målen** för undervisning uttrycks i Högskolelagen §8 och §9 (se bilaga).

Programmet är utarbetat av (i bokstavsordning): Johan Aderud, Annika Andersson, Anders Avdic, Mathias Hatakka, Jenny Lagsten, Kalle Räisänen.

2 Kunskaps- och lärande syn

Grunden för programmet är en inom ämnet förankrad **syn på kunskap och lärande**.

Vår **kunskapssyn** innebär att vi ser kunskap som ett **flerdimensionellt** begrepp. Det finns olika typer av kunskap och de olika kunskapstyperna medför i olika villkor för lärande.

Ett exempel på klassifikation av olika kunskapstyper är Blooms taxonomi, som kategoriserar kunskaper i olika nivåer där de högre nivåerna bygger på de lägre. Nyttan av en sådan klassificering ligger i insikten av att lärandet bör ha en viss kunskapstyp som mål och att olika kunskaper kan kräva olika pedagogiska ansatser.

3 Generiska och professionskunskaper

Våra studenter skall ha lust till lärande och en vilja att fortsätta lära när de lämnar universitetet. Utbildning i informatik innefattar träning i ett sätt att tänka om kunskap. Att lära att lära är en **generisk kunskap** som skall genomsyra våra kurser. Utbildning i informatik är en typ av **Livslångt lärande**.

Generiska kunskaper som vi integrerar i våra kurser är

- Lära om att lära
- Informationssökning
- IT kompetens
- Presentationsteknik
- Rapportskrivning
- Kritiskt tänkande
- Etik
- Självständigt arbete
- Entreprenörskap
- Jämlikhet

- Internationalisering
- Vetenskaplig förankring
- Problemlösning
- Social kompetens

För att analysera i vilken grad vi stödjer studenters generiska lärande används matriser som mappar kunskaperna mot kurserna i våra program. För att en generisk kunskap skall anses vara implementerad i en kurs, skall den finnas som ett kursmål i kursens kursplan.

(Exempel)

Kurs	LL	IS	IT	PT	RS	KT	...
Kurs 1	X						
Kurs 2		X					
Kurs 3							
Kurs 4	X			X		x	
Kurs 5			X				
...							
Kurs 14			X	X	X		

Samma system används för att analysera/mappa **professionskunskaper**.

- Modellering
- Kodning
- Verksamhetsanalys
- Rapportering
- etc

4 Examinationsformer

Varierade examinationsformer är ett sätt att acceptera att studenter har olika lärstilar och att den ena lärstilen är så god som en annan.

Systemet ovan kan även användas för att analysera/mappa examinationsformer:

- Skriftlig tentamen (ST)
- Hemtentamen (HT)
- Muntlig tentamen (MT)
- Gruppuppgift (GU)
- Seminarieaktivitet (SA)
- Opposition (O)
- ...

(Exempel)

Kurs	ST	HT	MT	GU	SA	O	...
Kurs 1	X						
Kurs 2		X					
Kurs 3							
Kurs 4	X			X		x	
Kurs 5			X				
...							
Kurs 14			X	X	X		

5 Lärandefaktorer

Vår syn på lärande innebär att följande typer av arbetssätt kan påverka lärandet i positiv riktning, dvs mot utveckling av de kunskaper som t.ex. en kurs har som mål.

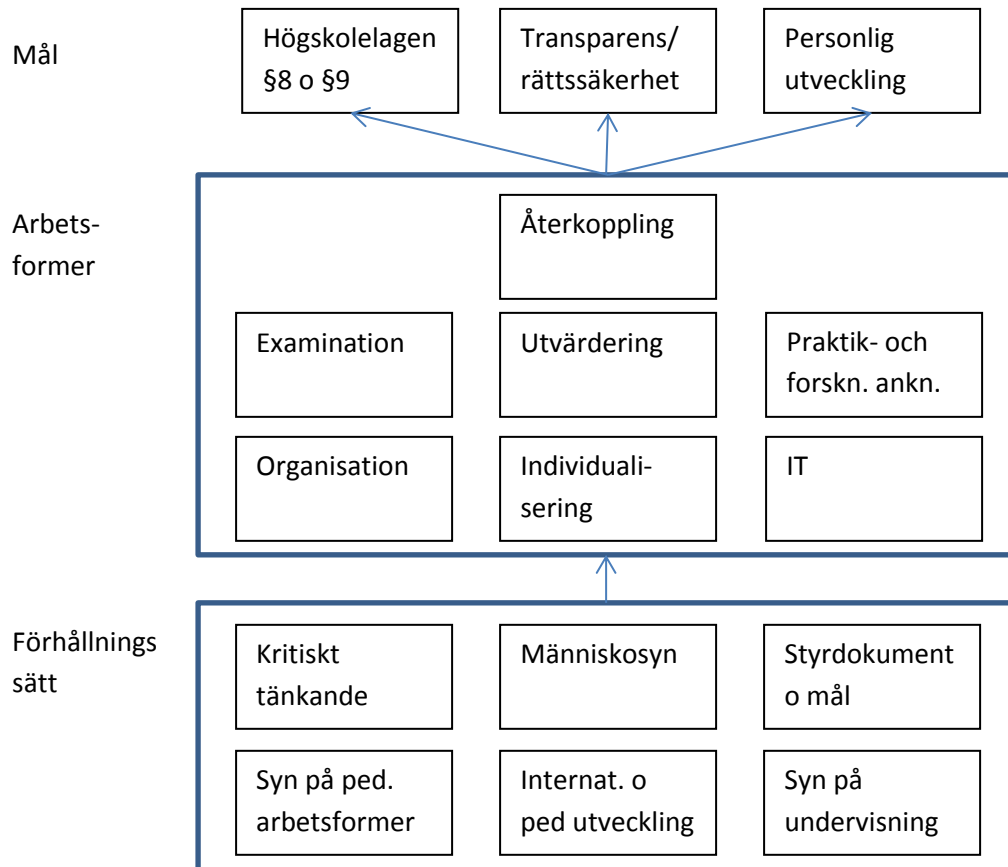
1. Återkoppling
2. Examination
3. Utvärderingar
4. Praktik- och forskningsanknytning
5. Organisation
6. Individualisering. Anpassning till förkunskaper och referensramar.
7. IT i undervisning

Följande typer av förhållningssätt kan i sin tur påverka arbetssätt.

8. Kritiskt tänkande
9. Människosyn. Förhållningssätt till studenter/lärare/administrativ personal
10. Förhållningssätt till styrdokument + Syn på mål
11. Syn på pedagogiska arbetsformer
12. Internationalisering. Samverka och ta del av andras erfarenheter. Pedagogiskt utvecklingsarbete
13. Syn på undervisning

6 Förhållningssätt – Arbetsformer - Mål

I detta avsnitt beskrivs hur vi vill arbeta pedagogiskt och varför.

6.1 Mål

Högskolelagen. Övergripande mål för pedagogisk högskoleverksamhet är Högskolelagen, se Bilaga 1.

Transparens/ rättssäkerhet. Studenter skall veta hur de blir bedömda. Bedömningarna skall bygga på kursplaner och andra tillgängliga och officiella styrdokument.

Personlig utveckling. Studietiden är inte enbart lärande, det är också en tid då studenten gör kunskapen till något som kan användas i ett större sammanhang, i ett yrkesliv där utbildning och bildning spelar roll för studentens liv och framtid. Personlig utveckling är svårt att operationalisera och mäta. Att det är svårt innebär inte att det är omöjligt att ta hänsyn till. Vi vet t.ex. att studietiden är ett tillfälle då många grundar sina professionella nätverk. Vi vet att det finns möjligheter att påverka studentens självkänsla och förmåga ansvarstagande. Det sker genom meningsfulla projekt, möjligheter till kontakt med blivande arbetsgivare, genom insikter om det egna ämnets teori, praktik, forskning, historia och utbredning, genom möjligheter till assistentarbete, genom alumniarbete, etc, etc. Flera av de faktorer som nämns nedan kan mer eller mindre medvetet inriktas mot att stödja studenters personliga utveckling i de termer som nämns här. Noterbart är att studenters personliga utveckling nämns som ett uttryckligt mål i Örebro universitets verksamhetsplan 2013-2015, se bilaga 2.

6.2 Arbetsformer

Arbetsformer är de konkreta uttryckssätt varigenom undervisning bedrivs och som bidrar till att uppfylla de övergripande målen.

Återkoppling. Lärande sker i samspel mellan lärare och student och ev andra aktörer. Lärande är inte en engångsgrej som överförs från den ene till den andre. Kunskap byggs upp över tid och denna process understöds av återkoppling om prov, uppsatser, meningsutbyten och presentationer. Återkopplingen påverkas också av det förhållningssätt som utmärker dialogen mellan lärare och student. Om inte återkopplingen är permanent så finns det risk för tolkningsfel. Inventera/utveckla/använd System för kort och långsiktig återkoppling (Se nedan, IT).

Examination. Examination styr lärande. Olika examinations typer passar olika lärstilar. Varierad examination är därför positivt.

Utvärderingar av kurser skall genomföras, rapporteras och följas upp. Även uppföljning av vad studenter gör och tycker efter examen och efter några yrkesår.

Praktik- och forskningsanknytning. Informatikämnet har en stark koppling till praktikfältet. Systemvetenskapliga programmet är ett professionsprogram. Kopplingen till praktikfältet är därför en viktig pedagogisk resurs. Systemvetenskapliga programmet är en högskoleutbildning som förväntas vila på vetenskaplig grund, vilket gör det självklart att koppla utbildningen till forskning på alla meningsfulla sätt.

Organisation. Ordning och reda. Infrastrukturen på kurser skall fungera enligt plan.

Individualisering. Anpassning till förkunskaper och referensramar. Före och under kurser. Använd IT för att **individualisera** undervisning. Möt studenten på studentens nivå med de metoder och tekniker som han/hon är bäst lämpad för? Kunskap är individuell. Öppna flera kanaler.

IT. Använd IT som stöd i det pedagogiska arbetet när så är möjligt. Inventera/utveckla/använd System för kort och långsiktig återkoppling.

6.3 Förhållningssätt

Förhållningssätt uttrycker de attityder och föreställningar som styr arbetsformerna.

Kritiskt tänkande. "You can't improve without questioning" (Argyris, 19??) Förmågan att tänka kritiskt är en av de viktigaste grundpelarna i informatikutbildningen.

Människosyn. Förhållningssätt till studenter/lärare/administrativ personal. Lärares människosyn är intimt **kopplad till synen på lärande**. Dialogen mellan lärare och student stöds av ömsesidig respekt. Utgångspunkten för dialog är att parterna utgår från att den andre har något vettigt att komma med. Respekt bygger inte på (makt)auktoritet utan på kunskap, pedagogik och empati. Vi har ett humanistiskt förhållningssätt. Respekt innebär också tillgänglighet och prestigelöshet.

Förhållningssätt till styrdokument och mål. Respekt för hur regering, riksdag och andra beslutande organ förväntar sig att vi skall arbeta som lärare är också respekt för studenter och arbetsgivare som anställer våra studenter. Vi sätter oss in i och följer de styrdokument som reglerar vår pedagogiska verksamhet. Vi utvärderas mot mål. Dessa mål skall vara **synliga och verksamma** i vår verksamhet.

Dessa mål som styr vår verksamhet skall **förmedlas till studenterna** på ett begripligt sätt. Är en fråga om **rättssäkerhet**.

Syn på pedagogiska arbetsformer. Vi skall överväga och arbeta efter **olika pedagogiska ansatser och tekniker**. Vi är öppna för att **inventera och prova** olika sätt att arbeta pedagogiskt. Vi är **pedagogiskt explorativa**.

Samverka och ta del av andras erfarenheter. Internationalisering. Det är utvecklande för den pedagogiska verksamheten att ta del av andras erfarenheter. Nationellt och internationellt. Vi verkar för internationellt lärar- och studentutbyte. Vi deltar i seminarier och konferenser. Gästföreläsare ger legitimitet och möjligheter till samverkan. **Pedagogiskt utvecklingsarbete.** Alla lärare deltar i pedagogiskt utvecklingsarbete. Ämnesgruppen följer systematiskt pedagogisk forskning.

Syn på undervisning. Vi skall höja statusen på undervisning. Professorer skall undervisa på grundnivå. Undervisning skall ses som en prioriterad fråga.

7 Informatiks pedagogiska riktlinjer – kort version

7.1 Mål

7.1.1 Högskolelagen

Definition: Se bilaga 1.

Riktlinje: Följ §8.

7.1.2 Transparens/rättssäkerhet

Definition: **Transparens/rättssäkerhet** innebär att procedurer i undervisningen är kända för studenter innan kurser startar. Studenter skall veta hur de blir bedömda. Bedömningar bygger på kursplaner och andra tillgängliga och officiella styrdokument.

Riktlinje: Bedömningar och andra procedurer skall bygga på kursplaner och andra tillgängliga och officiella styrdokument. De skall i allt väsentligt vara kända för studenten när kursen börjar.

7.1.3 Personlig utveckling

Definition: **Personlig utveckling** innebär en positiv förändring som innebär att man upplever sig växa som människa och/eller yrkesperson.

Riktlinje: Undervisning skall vara sådan att studenten redan under studietiden tror sig om att kunna använda/tillämpa kunskaper/färdigheter. Prov och uppgifter skall utformas så att de till sitt innehåll har en betydelse även efter att kursen avslutats. Samarbeta med praktiker när möjlighet ges, gärna i form av referensgrupper. Integrera generiskt lärande.

7.2 Arbetsformer

7.2.1 Återkoppling

Definition: **Återkoppling** är vägledning i en särskild uppgift för att uppnå ett särskilt resultat.

Återkoppling kan vara stärkande och/eller korrigerande.

Riktlinje: Studenter har rätt en **permanent bedömning** vid examination. Studenter har rätt till permanent återkoppling vid seminarier och handledning, när så är möjligt och relevant.

Själva formuleringen av återkoppling kan göras av läraren eller av studenten. Om studenten tolkar och formulerar återkopplingen skall denne få det verifierat av läraren. Återkoppling kan ges i olika former – t.ex. *mundligt* eller *skriftligt*, *individuellt* eller riktad till en *grupp*. Den kan även ges av olika parter, t.ex. från lärare till student eller studenter emellan

Hur återkopplingen ser ut är **beroende på situation**. Vid examination eller annan formell bedömning bör läraren ha initiativet. Vid handledning kan studenten vara den aktive.

Medier för permanent återkoppling kan vara papper, ljudinspelning eller video.

7.2.2 Examination

Definition: En examination kan ha flera syften. Det är dels ett sätt för lärare att värdera studenternas kunskaper och sätta betyg. Det är också en möjlighet för studenterna att införskaffa sig, och tillgodogöra sig, nya kunskaper. Slutligen är examination ett verktyg för studenterna att se vad som förväntas av dem.

Riktlinje: Lärare och elever ska följa de regler och förordningar som finns för examination t.ex. Örebro universitet, (2012). Att följa dessa regler kräver då att både lärare och elever har tagit del av och är insatta i de regler som gäller samt att de håller sig uppdaterade om eventuella förändringar i regelverk. Att eleverna får ta del av regelverket är något läraren ansvarar för (genom att tex hänvisa till de länkar där dessa finns att läsa och/eller genom att bjuda in en representant från SESAM som kan berätta om detta).

När studenter examineras inom våra kurser ska studenterna veta på vilka grunder de blir bedömda. Detta ser läraren till genom att vid kursens start delge kursmål och värderings/bedömningsunderlag för den kommande examinationen. Läraren ansvarar även för att studenten efter examination får tentavisning/skriftliga kommentarer/muntlig feedback (eller vad som passar) på sin examination baserat på de kursmål och bedömningskriterier som presenterades vid introduktion av kursen.

7.2.3 Utvärderingar

Definition: Utvärdering är granskning av en verksamhet och dess resultat (Wikipedia). På Örebro universitet skiljs på kursvärdering och kursutvärdering, där värdering syftar på studentens synpunkter på en kurs och kursutvärdering syftar den samlade analysen av en kurs.

Värderingar kan vara formativa eller summativa.

Riktlinjer: Alla kurser skall utvärderas och dokumenteras avseende:

- Uppnående av kursmål
- Examinationens relevans
- Kurslitteraturens relevans med avseende på kursmål
- Olika delmoments relevans
- Lärares engagemang, ämneskunnighet, pedagogisk förmåga, tillgänglighet och organisatorisk förmåga

Utvärderingen skall ske på ett sådant sätt att bortfallet minimeras. Kursmålen skall finnas tillgängliga vid värderingstillfället. Det skall vara möjligt att följa utveckling över tid. Även lärare ska utvärdera kurser.

7.2.4 Praktik- och forskningsanknytning

Definition: Praktikanknytning är att utgå från det lärande som den studerande och arbetsmarknad behöver i den mer praktiska framtida yrkesutövningen. Forskningsanknytning innebär att högre utbildning skall vila på vetenskaplig grund. (den Humboldtska principen).

Riktlinjer: Utbildningen skall när så är möjligt praktik- och forskningsanknytas.

Forskningsanknytning innebär att vetenskaplig litteratur används i undervisning och att lärare forskar om de ämnen de undervisar i.

Praktikanknytning innebär att när så är möjligt skall praktikfall och praktikkontakter integreras i undervisningen.

Studenter skall om möjligt delta i forskningsprojekt.

7.2.5 Organisation

Definition: Organisation av en kurs omfattar schema, bemanning, examination, litteratur, övningar, uppgifter och allt annat som hör till planerandet, genomförandet och uppföljningen av en kurs.

Riktlinje: Ordning och reda. Infrastrukturen på kurser skall fungera enligt plan.

Lärarens ansvar:

- Schema för kursen skall vara institutionssekreteraren tillhanda senast [XX]
- Schema för kursen skall delges studenterna via Blackboard senast [XX]
- Betyg på examination ska delges inom 15 arbetsdagar från examinationstillfället
- Plagiatkontroll görs enligt universitetets riktlinjer enligt:
https://inforum.oru.se/Intern/Centrala_dokument/Styrdokument/Foreskrifter_riktlinjer/Plagiatkontroll,%20Gemensamma%20riktlinjer%20f%C3%B6r.pdf

Synsättet att organisation är en viktig förutsättning för lärande berör lärargruppen, institutionsledningen, rektorsämbetet, regeringen.

7.2.6 Individualisering. Anpassning till förkunskaper och referensramar.

Definition: Individualisering innebär att läraren använder sig av olika metoder i undervisningen för att tillgodose elevernas olika lärstilar, behov och förutsättningar.

Riktlinjer: Före och under kurser. Använd IT för att **individualisera** undervisning. Möt studenten på studentens nivå med de metoder och tekniker som han/hon är bäst lämpad för? Kunskap är individuell. Öppna flera kanaler.

7.2.7 IT

Definition: Användning av IT i utbildning är ofta relaterat till e-lärande och är ofta sett som en distansutbildning. Användning av IT i utbildning bör dock ses i ett bredare perspektiv. Oavsett om utbildningen ges som en campusutbildning, en distans utbildning eller en mix så kan och bör IT användas för att stärka utbildningen.

Riktlinje: IT skall användas som ett naturligt verktyg för lärande i Informatik vid Örebro Universitet. Vilken teknik och elektroniska resurser som används på de individuella kurserna är situationsanpassat till kursens mål, upplägg osv.

Läraren för en kurs bestämmer vilken teknik och elektroniska resurser som ska användas på en kurs. Resurser som kan användas är:

- Lärplattform: Den plattform som skall användas är Blackboard. Detta är obligatorisk och samtliga kurser skall nyttja Blackboard.
- Resurser som stödjer individuellt lärande och olika lärstilar: Studenterna ska kunna ha möjlighet att i viss mån styra sin läroprocess. Detta möjliggörs t.ex. genom att extra lärresurser läggs ut på Blackboard (valbar litteratur, länklister osv.) och föreläsningar spelas in och läggs upp på Blackboard. Vilka resurser som skall nyttjas bestäms av läraren och målet med kursen.
- Verktyg för kontinuerlig feedback inom en kurs: Feedback från studenterna under genomförandet av en kurs är avgörande för att läran skall kunna anpassa en kurs efter studenternas behov och önskemål. För att underlätta detta kommer en mobil applikation för kontinuerlig feedback att utvecklas.
- Verktyg för asynkron och synkron kommunikation: Kommunikation mellan studenter och lärare och mellan studenterna själva skall möjliggöras via de verktyg som finns tillgängliga i Blackboard, samt andra verktyg som finns tillgängliga på Örebro Universitet, såsom Adobe Connect för synkron kommunikation.
- Elektronisk inlämning av hemtentamen, rapporter, uppsatser osv: Då examination ej är en salstent skall Urkund användas för inlämning av dokument.
- Distansutbildningar: Vid distans utbildningar bör de verktyg som finns till förfogande utnyttjas för att ge studenterna samma möjligheter som för campus studenter. Detta innefattar samtliga punkter ovan.

7.3 Förhållningssätt

7.3.1 Kritiskt tänkande

Definition: att självständigt kunna analysera, reflektera, dra slutsatser, värdera, ifrågasätta och vara kreativ. (Uppsala universitet, 2008)

Riktlinjer: Kurser organiseras så att studenters prestationer regelbundet utsätts för en konstruktiv kritisk granskning. Det kan ske genom seminarier där studenter förväntas granska varandras arbeten. Detta skall ske med hjälp av granskningskriterier som läraren tillhandahåller.

Själva granskningen skall också granskas och värderas så att det påverkar betyget positivt för studenter som gör konstruktiva granskningar. Se även examination (examination styr lärande)

Ett kritiskt förhållningssätt visas genom:

1. Transparens. T.ex. när det gäller beskrivning av ansats för design eller för val av metod i en rapport. Beskrivningen skall i princip göra alla delar av designen eller metoden repeterbar. Och kritiserbar.
2. Motivering. Redovisning av motiven bakom olika val t.ex. forskningsfråga eller design.

3. Objektivitet. Framförande av muntliga och skriftliga redovisningar skall göras på ett opartiskt sätt. Exempelvis skall inte bara fördelar eller nackdelar beskrivas för ett studerat fenomen.
4. Nyanserad argumentation. Kan visas genom ett skrivsätt med användande av transitionsord, som "å andra sidan", "emellertid" och liknande uttryck.
5. Uttrycksformer. Minimal användning av värderande, förstärkande och känslomässiga uttryck som inte relateras till redovisade kriterier.
6. Begränsningar. Uttalat medvetande om en studies begränsningar (dock i rimlig utsträckning).
7. Relatering. Ej överdriva det unika med det egna bidraget. Erkänna värdet av andra likande och relaterade studier.
8. Kontextkänsla. Visa medvetenhet om olika synsätt och skolor. T.ex. finns andra sätt att se på kunskap än på Blooms sätt. Kunskap kan ses ur ett pragmatiskt perspektiv, dvs vad man vill åstadkomma. Platons fyra typer episteme, techne, fronesis och doxa är ett annat sätt att se på kunskapens roll.
9. Referenser. Användning av valida referenser för att underbygga påståenden.
10. Erkännanden. Erkännande av olika parter väsentliga bidrag till studiens genomförande, t.ex. finansiärer, företag eller experter.

7.3.2 Människosyn - Förhållningssätt till studenter/lärare/administrativ personal

Definition: En humanistisk **människosyn** innebär att vi erkänner alla människors (inklusive studenter administrativ personal och lärare) lika värde. Studenter behandlas lika oberoende av kön, religion, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, politisk uppfattning eller materiella attribut och förutsättningar.

Riktlinjer: Genom att planera och organisera en kurs väl samt vara tillgänglig för studenter under kursen så undviks många potentiella problem i undervisningssituationen.

Några andra faktorer som kan leda till ett positivt förhållningssätt:

Vad studenten kan kräva av handledaren?

Engagemang. Studenten har rätt att kräva att handledaren visar ärligt engagemang i studentens arbete, speciellt då det går trögt. Med engagemang menas att läraren i tillräcklig utsträckning bryr sig om studenten och dennes arbete. Men engagemanget kan ha gränser. Ett rimligt engagemang är rimligt. Handledaren har troligen andra uppgifter parallellt. Under vissa perioder kan belastningen vara stor. Det är inte studentens fel, så engagemanget får inte utebli ens vid hög arbetsbelastning.

Förutseende. Ett enkelt sätt att skapa en bra förutsättning för kommunikation är att passa tider. Att komma för sent till ett uppgjort möte är det samma som att värdera sin egen tid för mer än för den andre. Ett annat sätt att vara förutseende är att förse studenten med underlag som kan vara till nytta för denne. Speciellt viktigt är det om handledaren har utlovat detta.. Handledaren har en maktposition. Denna skall inte utnyttjas till att strunta i att göra sitt jobb.

Kunnande. Studenten har rätt att kräva att handledaren skall ha ämneskunskap inom sitt område. Det innebär inte att handledaren kan förväntas kunna all delområden. Däremot skall handledaren ha kunskap om hur studenten kan få fram information om det studerade området. Studenten har rätt att få råd om sådant som studenten inte rimligen kan ordna på egen hand.

Rättvisa. Studenten har rätt att kräva en rättvis behandling. Bedömningar skall vara genomskinliga och välmotiverade. Ingen skall bedömas negativt utan sakliga argument som refererar till mål och regler som är kända av studenten innan kursen börjar.

Vad handledaren kan kräva av studenten?

Handledningssituationen är en samspelssituation. Om studenten vill bli respekterad måste denne visa respekt för handledaren. Följande punkter kan handledaren kräva av studenten:

Respekt. Samma respekt som handledaren skall visa studenten skall förstås studenten visa handledaren.

Engagemang. Handledaren har rätt att kräva ett rimligt mått av engagemang av studenten, vilket bl.a. innebär att studenten noggrant läser uppgifter och direktiv samt följer dessa och andra överenskommelser.

Förutseende. Handledaren har rätt att kräva att studenten passar tider och är väl förberedd.

Kunnande. Handledaren har rätt att kräva att studenten har de grundkunskaper som krävs för att utföra den uppgift denne är satt att göra.

Rättvisa. Handledaren har rätt att kräva en rättvis bedömning av studenten. Om läraren följer sina åtaganden enligt ovan, finns det ingen anledning att klaga på handledaren.

För att minska risken för orättvis bedömning på grund av förväntningar, bör anonyma prov genomföras när så är möjligt.

7.3.3 Förhållningssätt till styrdokument + Syn på mål.

Definition: Förhållningssätt till styrdokument handlar om lärarens uppfattning om sitt uppdrag som lärare på universitet.

Riktlinjer: Vi sätter oss in i och följer de styrdokument som reglerar vår pedagogiska verksamhet. Detta innebär att läraren på kursen är insatt i de regler som gäller samt att de håller sig uppdaterade om eventuella förändringar i regelverk. De styrdokument som är aktuella är dels universitetets egna samt även högskoleverket. Ämnet Informatik ser till att alltid upprätthålla en aktuell samling över de styrdokument som påverkar vår gärning. Vi som lärare ska kunna svara på angelägna frågor om dessa styrdokument och/eller snabbt ha tillgång till dom på ett samlat ställe (för snabb uppslagning).

De styrdokument som finns ska även vara i paritet med varandra. Detta innebär tex att vi vid utformande av kursplaner och mål låter övriga styrdokument vara synliga – och ej i konflikt med – varandra.

7.3.4 Syn på pedagogiska arbetsformer

Definition: Pedagogiska arbetsformer är arbetssätt eller metoder för att stödja lärande.

Riktlinjer: Vi skall överväga och arbeta efter **olika pedagogiska ansatser och tekniker**. Vi är öppna för att **inventera och prova** olika sätt att arbeta pedagogiskt. Vi är **pedagogiskt explorativa**.

(Hur mäter man? Dokumentation och kommunikation av arbetsformer. Gemensamgör i ämnesgruppen.

7.3.5 Internationalisering. Samverka och ta del av andras erfarenheter. Pedagogiskt utvecklingsarbete

Definition: **Internationalisering** är processen att integrera en internationell och interkulturell dimension i universitetets undervisning, forskning, fortlöpande miljöanalys, kunskapsutbyte och kompetensutveckling (Prage, 2008).

De huvudområden som internationaliseringen omfattar är:

- Svenska studenter, lärares och annan personals vistelser utomlands
- Internationalisering på hemmaplan
- Rekrytering av programstudenter från andra länder
- Internationellt samarbete (Högskoleverket, 2005).

Riktlinjer: Se 3-level model (Handelshögskolan, 2011a)

7.3.6 Syn på undervisning

Definition: Syn på undervisning. Definition av undervisning: "Sådana målstyrda processer som under lärares ledning syftar till inhämtande av kunskaper och värden" (SOU 2002:121).

Riktlinjer: Vi skall höja statusen på undervisning. Undervisning skall ses som en prioriterad fråga.

- Alla lärare ska ha pedagogisk utbildning
- Ämnet ska jobba för att få fler särskilt meriterade lärare
- Alla anställda i informatik ska undervisa i viss (hur stor?) utsträckning
- Undervisande lärare ska beredas möjligheter att åka på lärande/pedagogik – konferenser och ta del av (samt delge) kunskap inom ämnet.

8 Informatiks pedagogiska riktlinjer – lång version

Vår genomgång av riktlinjer följer modellen Definition-Motiv-Riktlinje-Förutsättning-Referenser.

8.1 Mål

8.1.1 Högskolelagen

Definition: Se bilaga 1.

Motiv: Högskolelagen, särskilt §8, ger utmärkt vägledning för pedagogiskt arbete och är till för att följas. Den skapar dessutom rättssäkerhet för såväl studenter och lärare.

Riktlinje: Följ §8.

Förutsättning: Tillgänglighet till Högskolelagen samt ett kollektivt erkännande av dess existens och roll.

Referenser:

Högskolelagen (1992:1434), Web: <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19921434.htm> Hämtad 2012-12-14

8.1.2 Transparens/rättssäkerhet

Definition: **Transparens/rättssäkerhet** innebär att procedurer i undervisningen är kända för studenter innan kurser startar. Studenter skall veta hur de blir bedömda. Bedömningar bygger på kursplaner och andra tillgängliga och officiella styrdokument.

Motiv: Transparens/rättssäkerhet är inte bara ett övergripande mål det är också ett sätt att skapa ett positivt förhållningssätt och förebygga lärares maktmissbruk genom att utforma transparenta procedurer i undervisningen. Denna punkt är relaterad till nästan alla andra punkter. Transparens påverkar undervisning och examination i hög grad.

Riktlinje: Bedömningar och andra procedurer skall bygga på kursplaner och andra tillgängliga och officiella styrdokument. De skall i allt väsentligt vara kända för studenten när kursen börjar.

Förutsättning: Kunskaper om och enkel tillgång till relevanta styrdokument.

Referenser:

Örebro universitet (2012) Styrdokument. Hämtad 12-12-14 <https://inforum.oru.se/Inforum/Centrala-dokument/Styrdokument/>

8.1.3 Personlig utveckling

Definition: **Personlig utveckling** innebär en positiv förändring som innebär att man upplever sig växa som människa och/eller yrkesperson.

Motiv: I Örebro universitets visionsdokument står det under utbildningsstrategier (1.3):

”Vi ska utveckla en pedagogisk grundsyn som dels understödjer studenternas möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande och dels ger förutsättningar för *personlig utveckling* och kritiskt förhållningssätt.”

Akademiska studier skall inte bara bibringa studenten kunskaper. Studenten skall skapa sig en plattform där denne inte bara vet hur kunskaperna skall tillämpas utan också tro sig om att ha

förmåga att tillämpa kunskaperna. Lärarens roll kan vara avgörande för denna inställning.

Personlig utveckling och bildning förefaller vara besläktade begrepp. Inte bara därför att både är svåra att definiera utan för att de representerar värden som anses viktiga inom ramen för högre utbildning. Ett berömt citat från Elle Kay: "Bildning är det som är kvar sedan vi glömt vad vi lärt."

Riktlinje: Undervisning skall vara sådan att studenten redan under studietiden tror sig om att kunna använda/tillämpa kunskaper/färdigheter. Prov och uppgifter skall utformas så att de till sitt innehåll har en betydelse även efter att kursen avslutats. Samarbeta med praktiker när möjlighet ges, gärna i form av referensgrupper. Integrera generiskt lärande.

Förutsättning: Undervisningen skall till stor del grundas på samhällseliga behov. Undervisning skall innehålla meningsfull återkoppling. I undervisning skall man se teoretiska och praktiska kunskaper som verktyg i ett framtida yrkesliv, i eller utanför akademien. Belöningsystemen på lärosätet (lön, karriärmöjligheter eller annat) skall premiera riktlinjen personlig utveckling.

Referenser:

Örebro universitet (2011) Vision, mål och strategier för Örebro universitet. Örebro universitet.

Högskoleverket (2002) Bildning i svensk högre utbildning – En översikt med exempel från 34 lärosäten. Högskoleverkets rapportserie 2002:35 R. Stockholm.

8.2 Arbetsformer

8.2.1 Återkoppling

Definition: **Återkoppling** är vägledning i en särskild uppgift för att uppnå ett särskilt resultat. Återkoppling kan vara stärkande och/eller korrigerande.

Motiv: Återkoppling i undervisningen, eller eng. feedback, är ett av de viktigaste pedagogiska redskapen för att främja lärandet.

Permanens är viktigt eftersom muntlig återkoppling kan tolkas olika och glömmas bort. Vid överklagande och uppföljning är det viktigt att den bedömning som gjordes vid ett visst tillfälle inte har omtolkats eller förändrats.

Riktlinje: Studenter har rätt en **permanent bedömning** vid examination. Studenter har rätt till permanent återkoppling vid seminarier och handledning, när så är möjligt och relevant.

Själva formuleringen av återkoppling kan göras av läraren eller av studenten. Om studenten tolkar och formulerar återkopplingen skall denne få det verifierat av läraren. Återkoppling kan ges i olika former – t.ex. *muntligt* eller *skriftligt*, *individuellt* eller riktad till en *grupp*. Den kan även ges av olika parter, t.ex. från lärare till student eller studenter emellan

Hur återkopplingen ser ut är **beroende på situation**. Vid examination eller annan formell bedömning bör läraren ha initiativet. Vid handledning kan studenten vara den aktive.

Medier för permanent återkoppling kan vara papper, ljudinspelning eller video.

Förutsättning: Återkopplingen skall bygga på **kriterier** som är kända innan en kurs startar, se Transparens.

Olika typer av interaktionstillfällen har **olika förutsättningar** för återkoppling. Från Examination till informella möten. Typen av interaktion påverkar valet av återkoppling. Kan även gälla vilken typ av kunskap som skall utvecklas, se t.ex. Blooms kunskapstaxonomi. Vid återkoppling av färdigheter, t.ex. i en datorsal, kan muntlig återkoppling vara lämplig. Studentens lärstil kan också påverka valet av återkoppling och återkopplingsmedium.

Referenser:

Biggs, J. (2003). *Teaching for Quality Learning at University*. (2nd Ed.) Buckingham: Society for Research into Higher Education and Open University Press.

Marton, F., Hounsell, D., & Entwistle, N. (1986). *Hur vi lär?* Stockholm: Rabén & Sjögren.

Ramsden, P. (2003). *Learning to Teach in Higher Education*, (2nd Ed.). London: Routledge Falmer.

Säljö, R. (2000). *Lärande i praktiken. Ett sociokulturellt perspektiv*. Stockholm: Bokförlaget Prisma.

Uppsala universitet (n.d.) Återkoppling. <http://www.pu.uu.se/wiki/%C3%85terkoppling>

8.2.2 Examination

Definition: En examination kan ha flera syften. Det är dels ett sätt för lärare att värdera studenternas kunskaper och sätta betyg. Det är också en möjlighet för studenterna att införskaffa sig, och tillgodogöra sig, nya kunskaper. Slutligen är examination ett verktyg för studenterna att se vad som förväntas av dem.

Motiv: Hur vi examinerar sätter en riktning för en kurs och det berättar för studenterna vilka kunskaper vi anser vara viktiga, vilka mål vi vill att de ska ha uppnått och vilken ambitionsnivå vi förväntar oss av studenterna. En examination skall vara utformad så att den både stödjer och bedömer den typ av kunskap som vi vill förmedla till våra studenter. Den typ av kunskap vi vill bedöma vid en examination måste givetvis även förmedlas via utbildningen (i seminarier, föreläsningar, laborationer m.m.). Att lära ut på ett sätt och sedan examinera på ett annat är problematiskt eftersom studenter lär sig ett sätt att lära in på och det är sedan svårt att förändra detta inlärningsmönster (Ramsden, 2003).

Att en examination kan vara ett sätt att lära sig på skall vi ta tillvara. Genom att utforma examinationsuppgifter så att studenterna måste applicera vad de lärt sig och införskaffa sig ny kunskap så slutar inte lärprocessen när kursböckerna är lästa.

Riktlinje: Lärare och elever ska följa de regler och förordningar som finns för examination t.ex. Örebro universitet, (2012). Att följa dessa regler kräver då att både lärare och elever har tagit del av och är insatta i de regler som gäller samt att de håller sig uppdaterade om eventuella förändringar i regelverk. Att eleverna får ta del av regelverket är något läraren ansvarar för (genom att tex hänvisa till de länkar där dessa finns att läsa och/eller genom att bjuda in en representant från SESAM som kan berätta om detta).

När studenter examineras inom våra kurser ska studenterna veta på vilka grunder de blir bedömda. Detta ser läraren till genom att vid kursens start delge kursmål och värderings/bedömningsunderlag för den kommande examinationen. Läraren ansvarar även för att studenten efter examination får tentavisning/skriftliga kommentarer/muntlig feedback (eller vad som passar) på sin examination baserat på de kursmål och bedömningskriterier som presenterades vid introduktion av kursen.

Förutsättning: Examinationer skall vara utformade så att de bedömer de mål som är satta med en kurs (både de egna och högskolelagens, se Högskolelag 1992:1434). Dessa mål skall vara kommunicerade till studenterna.

Hänsyn skall tas till studenter med särskilda behov. Alternativa examinationsformer skall utformas om de studenterna så önskar. Se även www.funkanu.com/

Referenser:

Högskolelagen 1992:1434, <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19921434.htm>

Ramsden, P. (2003), Learning to Teach in Higher Education, Routledge., London.

Örebro universitet (2012) Information om regler för examination inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

https://inforum.oru.se/Intern/Centrala_dokument/Styrdokument/Foreskrifter_riktlinjer/Examination%20inom%20utbildning%20på%20grundnivå%20och%20avancerad%20nivå,%20Regler%20för.pdf

8.2.3 Utvärderingar

Definition: Utvärdering är granskning av en verksamhet och dess resultat (Wikipedia). På Örebro universitet skiljs på kursvärdering och kursutvärdering, där värdering syftar på studentens synpunkter på en kurs och kursutvärdering syftar den samlade analysen av en kurs.

Värderingar kan vara formativa eller summativa.

Motiv: Utan värderingar av delkurser, kurser och program finns ingen grund för utveckling och förbättring.

Riktlinjer: Alla kurser skall utvärderas och dokumenteras avseende:

- Uppnående av kursmål
- Examinationens relevans
- Kurslitteraturens relevans med avseende på kursmål
- Olika delmoments relevans
- Lärares engagemang, ämneskunnighet, pedagogisk förmåga, tillgänglighet och organisatorisk förmåga

Utvärderingen skall ske på ett sådant sätt att bortfallet minimeras. Kursmålen skall finnas tillgängliga vid värderingstillfället. Det skall vara möjligt att följa utveckling över tid. Även lärare ska utvärdera kurser.

Förutsättning: IT-stöd som ger flexibilitet och rationaliserar arbetet såväl före som efter en kurs eller en delkurs.

Referenser:

Örebro universitet (2012) Kursvärderingar. Hämtat 2012-12-14

<https://inforum.oru.se/Inforum/StodService/Stod-for-utbildning/Kursvarderingar/>

Carlsson N. ((2012) Formativ kursutvärdering i högre utbildning. En studie av begreppet och dess tillämpning. Chalmers konferenser. Göteborg.

<http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/367>

8.2.4 Praktik- och forskningsanknytning

Definition: Praktikanknytning är att utgå från det lärande som den studerande och arbetsmarknad behöver i den mer praktiska framtida yrkesutövningen. Forskningsanknytning innebär att högre utbildning skall vila på vetenskaplig grund. (den Humboldtska principen).

Motiv: Speciellt i professionsutbildningar, som det systemvetenskapliga programmet är det helt avgörande att det framtida yrkesområdet fokuseras i utbildningen. Detta är avgörande för studenternas motivation och därmed lärandet.

Forskningsanknytning innebär att beprövad kunskap är såväl mål som medel utbildningen. Om inte universitetsutbildningar utgår från en vetenskaplig grund så kan den bedrivas var som helst.

De båda fokusen är inte motsatta utan kompletterar och bidrar till varandra.

Riktlinjer: Utbildningen skall när så är möjligt praktik- och forskningsanknytas.

Forskningsanknytning innebär att vetenskaplig litteratur används i undervisning och att lärare forskar om de ämnen de undervisar i.

Praktikanknytning innebär att när så är möjligt skall praktikfall och praktikkontakter integreras i undervisningen.

Studenter skall om möjligt delta i forskningsprojekt.

Förutsättning: Forskande lärare. Ett kontaktnät mellan universitet och praktikområdet.

Referenser:

Rådet för högre utbildning (2005) Att utveckla den högre utbildningen – testaments efter Rådet för högre utbildning. Höskoleverket.

IVA (2012) Vem skall göra vad – En studie av kopplingen mellan forskning och utbildning. Kungl Ingenjörsvetenskapsakademin.

Andersson och Danielsson (2011) Reell kompetens som resurs i högre utbildning. Högre utbildning 1(1) Juni 2011, sid 3-14.

Sundström, M. och Hagberg, J. (2012) Undervisning i en ICA-butik. Vetenskap för profession, Rapport nr 12, Höskolan i Borås.

Utbildningsdepartementet (2001) Debatten om det livslånga lärandet. Utbildningsdepartementets skriftserie rapport 5. Regeringskansliet.

8.2.5 Organisation

Definition: Organisation av en kurs omfattar schema, bemanning, examination, litteratur, övningar, uppgifter och allt annat som hör till planerandet, genomförandet och uppföljningen av en kurs.

Motiv: En god organisation är en viktig förutsättning för lärande.

En god organisation innebär att

- Läraren visar respekt för studentens ambitioner och sociala och ekonomiska situation.
- Det skapas förutsättningar och lugn och ro, som fungerar som en ram för arbetet som är känd av alla berörda
- Skapa relevanta förväntningar på hur studenten förväntas arbeta.
- Studenter ges möjlighet att ta ansvar för sitt arbete
- Läraren ger en signal att undervisning är viktigt.

Riktlinje: Ordning och reda. Infrastrukturen på kurser skall fungera enligt plan.

Lärarens ansvar:

- Schema för kursen skall vara institutionssekreteraren tillhanda senast [XX]
- Schema för kursen skall delges studenterna via Blackboard senast [XX]
- Betyg på examination ska delges inom 15 arbetsdagar från examinationstillfället
- Plagiatkontroll görs enligt universitetets riktlinjer enligt:
https://inforum.oru.se/Intern/Centrala_dokument/Styrdokument/Foreskrifter_riktlinjer/Plagiatkontroll,%20Gemensamma%20riktlinjer%20f%C3%B6r.pdf

Synsättet att organisation är en viktig förutsättning för lärande berör lärargruppen, institutionsledningen, rektorsämbetet, regeringen.

Förutsättning: Ledningen omfattar detta synsätt. Kursvärderingar omfattar även organisation.

Referenser:

8.2.6 Individualisering. Anpassning till förkunskaper och referensramar.

Definition: Individualisering innebär att läraren använder sig av olika metoder i undervisningen för att tillgodose elevernas olika lärstilar, behov och förutsättningar.

Motiv: Människor är olika. Gäller även studenter. Att kunna anpassa lärandeprocessen till olika individers behov och preferenser är positivt för lärandeprocessen.

Riktlinjer: Före och under kurser. Använd IT för att **individualisera** undervisning. Möt studenten på studentens nivå med de metoder och tekniker som han/hon är bäst lämpad för? Kunskap är individuell. Öppna flera kanaler.

Förutsättning: IT-stöd som gör material tillgängligt för studenter på tider och platser som gynnar studentens lärande

Referenser:

Edbom, M och Forssman, J. (2009) Jag hinner inte se alla – Lärares syn på individualisering i ämnena svenska och samhällskunskap i mellanstadiet.

Fredriksson, J (2006) Lärstilar – En översikt av fyra populära lärstilsteorier. Examensarbete Lärarprogrammet Göteborgs universitet.

8.2.7 IT

Definition: Användning av IT i utbildning är ofta relaterat till e-lärande och är ofta sett som en distansutbildning. Användning av IT i utbildning bör dock ses i ett bredare perspektiv. Oavsett om utbildningen ges som en campusutbildning, en distans utbildning eller en mix så kan och bör IT användas för att stärka utbildningen.

Motiv: IT är ett naturligt verktyg i de flesta sektorer idag och bör givetvis så även vara för en universitetsutbildning. IT användning kan stödja olika pedagogiska grundtankar (Anderson, 2008) och en utbildning ska dra nytta av de möjligheter som IT användning ger.

Omfattande projekt har inletts för att förse elever med datorer redan från grundskolan (runt 200 av Sveriges 290 kommuner har börjat implementera en dator per elev (Taawo et al., 2012) så behovet av att nyttja IT i utbildning kommer att öka.

Riktlinje: IT skall användas som ett naturligt verktyg för lärande i Informatik vid Örebro Universitet. Vilken teknik och elektroniska resurser som används på de individuella kurserna är situationsanpassat till kursens mål, upplägg osv.

Läraren för en kurs bestämmer vilken teknik och elektroniska resurser som ska användas på en kurs. Resurser som kan användas är:

- Lärplattform: Den plattform som skall användas är Blackboard. Detta är obligatorisk och samtliga kurser skall nyttja Blackboard.
- Resurser som stödjer individuellt lärande och olika lärstilar: Studenterna ska kunna ha möjlighet att i viss mån styra sin läroprocess. Detta möjliggörs t.ex. genom att extra lärresurser läggs ut på Blackboard (valbar litteratur, länklister osv.) och föreläsningar spelas in och läggs upp på Blackboard. Vilka resurser som skall nyttjas bestäms av läraren och målet med kursen.
- Verktyg för kontinuerlig feedback inom en kurs: Feedback från studenterna under genomförandet av en kurs är avgörande för att läran skall kunna anpassa en kurs efter studenternas behov och önskemål. För att underlätta detta kommer en mobil applikation för kontinuerlig feedback att utvecklas.
- Verktyg för asynkron och synkron kommunikation: Kommunikation mellan studenter och lärare och mellan studenterna själva skall möjliggöras via de verktyg som finns tillgängliga i Blackboard, samt andra verktyg som finns tillgängliga på Örebro Universitet, såsom Adobe Connect för synkron kommunikation.
- Elektronisk inlämning av hemtentamen, rapporter, uppsatser osv: Då examination ej är en salstent skall Urkund användas för inlämning av dokument.
- Distansutbildningar: Vid distans utbildningar bör de verktyg som finns till förfogande utnyttjas för att ge studenterna samma möjligheter som för campus studenter. Detta innefattar samtliga punkter ovan.

Förutsättning: Användningen av IT i utbildningarna ska vara situationsanpassad och bygga på en pedagogisk tanke. Kursens utformning och studenternas lärostilar bör vara styrande vid IT användningen.

Referenser

Anderson, T. (2008), The Theory and Practice of Online Learning, AU Press, Edmonton.

Taawo, A., Davidsson, M. & Becker, P. (2012), "1-1 satsningar i Sverige [1:1 initiatives in Sweden]", available at: <http://bit.ly/egen-dator> (accessed June 19 2012)

8.3 Förhållningssätt

8.3.1 Kritiskt tänkande

Definition: att självständigt kunna analysera, reflektera, dra slutsatser, värdera, ifrågasätta och vara kreativ. (Uppsala universitet, 2008)

Motiv: "Det som inte kan ifrågasättas, kan inte förbättras" (Argyris & Schön, 1978)

Enligt Blooms taxonomi så är förmågan att värdera (och kritisera) den högsta formen av kunskap. (Bloom, 1956) Det är rimligt att kurser organiseras så att denna förmåga premieras efter förtjänst i högre utbildning.

Studenterna skall inse att ett kritiskt förhållningssätt ökar validiteten och trovärdigheten för ett arbete.

Riktlinjer: Kurser organiseras så att studenters prestationer regelbundet utsätts för en konstruktiv kritisk granskning. Det kan ske genom seminarier där studenter förväntas granska varandras arbeten. Detta skall ske med hjälp av granskningskriterier som läraren tillhandahåller.

Själva granskningen skall också granskas och värderas så att det påverkar betyget positivt för studenter som gör konstruktiva granskningar. Se även examination (examination styr lärande)

Ett kritiskt förhållningssätt visas genom:

1. Transparens. T.ex. när det gäller beskrivning av ansats för design eller för val av metod i en rapport. Beskrivningen skall i princip göra alla delar av designen eller metoden repeterbar. Och kritiserbar.
2. Motivering. Redovisning av motiven bakom olika val t.ex. forskningsfråga eller design.
3. Objektivitet. Framförande av muntliga och skriftliga redovisningar skall göras på ett opartiskt sätt. Exempelvis skall inte bara fördelar eller nackdelar beskrivas för ett studerat fenomen.
4. Nyanserad argumentation. Kan visas genom ett skrivsätt med användande av transitionsord, som "å andra sidan", "emellertid" och liknande uttryck.
5. Uttrycksformer. Minimal användning av värderande, förstärkande och känslomässiga uttryck som inte relateras till redovisade kriterier.
6. Begränsningar. Uttalat medvetande om en studies begränsningar (dock i rimlig utsträckning).
7. Relatering. Ej överdriva det unika med det egna bidraget. Erkänna värdet av andra likande och relaterade studier.
8. Kontextkänsla. Visa medvetenhet om olika synsätt och skolor. T.ex. finns andra sätt att se på kunskap än på Blooms sätt. Kunskap kan ses ur ett pragmatiskt perspektiv, dvs vad man vill åstadkomma. Platons fyra typer episteme, techne, fronesis och doxa är ett annat sätt att se på kunskapens roll.
9. Referenser. Användning av valida referenser för att underbygga påståenden.

10. Erkännanden. Erkännande av olika parter väsentliga bidrag till studiens genomförande, t.ex. finansiärer, företag eller experter.

Förutsättning: En medveten satsning på införande av kritiska moment från första introduktionskursen.

Referenser:

Argyris, C.; Schön, D. (1978). *Organizational Learning: A theory of action perspective*. Reading MA: Addison-Wesley.

Bloom B. S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: The Cognitive Dimension*. New York: David McKay Co Inc.

Gustavsson, B (2004). *Vad är kunskap?* Skolverket, Stockholm.

Uppsala universitet (2008) Pedagogiskt program för Uppsala universitet. UFV 2008/670, Uppsala universitet.

Walsham, G. (2005). Learning about being critical. *Info Systems Journal* 15, 111-117.

8.3.2 Människosyn - Förhållningssätt till studenter/lärare/administrativ personal

Definition: En humanistisk **människosyn** innebär att vi erkänner alla människors (inklusive studenter administrativ personal och lärare) lika värde. Studenter behandlas lika oberoende av kön, religion, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, politisk uppfattning eller materiella attribut och förutsättningar.

Motiv: Relationen mellan lärare och student är en mellanmänsklig relation som bygger på ömsesidig respekt. Bryter den ene av parterna mot detta så påverkar detta lärandet.

Undervisning/handledning/examination är en del av universitetets/högskolans verksamhet och det är läraren som kan sätta betyg eller som kan påverka betygssättning. Detta är myndighetsutövning och det ger läraren en speciell ställning som aldrig får missbrukas i relationen till en student.

Vårt förhållningssätt påverkar undervisningssituationen och kan göras till en positiv kraft i lärande processen.

Kunskap är till för att tillämpas. Såväl på kort som på lång sikt. Kunskap och färdigheter i sig är inte så mycket värda om inte studenten tror sig om att kunna använda/tillämpa dessa kunskaper/färdigheter. Undervisning skall vara sådan att studenten redan under studietiden tror sig om att kunna använda/tillämpa kunskaper/färdigheter. För att åstadkomma det bör kurser arrangeras så att uppgifter blir meningsfulla även utanför kursen, t.ex. genom uppgifter som går ut på att lösa verkliga problem.

Riktlinjer: Genom att planera och organisera en kurs väl samt vara tillgänglig för studenter under kursen så undviks många potentiella problem i undervisningssituationen.

Några andra faktorer som kan leda till ett positivt förhållningssätt:

Vad studenten kan kräva av handledaren?

Engagemang. Studenten har rätt att kräva att handledaren visar ärligt engagemang i studentens arbete, speciellt då det går trögt. Med engagemang menas att läraren i tillräcklig utsträckning bryr sig

om studenten och dennes arbete. Men engagemanget kan ha gränser. Ett rimligt engagemang är rimligt.Handledaren har troligen andra uppgifter parallellt. Under vissa perioder kan belastningen vara stor. Det är inte studentens fel, så engagemanget får inte utebli ens vid hög arbetsbelastning.

Förutseende. Ett enkelt sätt att skapa en bra förutsättning för kommunikation är att passa tider. Att komma för sent till ett uppgjort möte är det samma som att värdera sin egen tid för mer än för den andre. Ett annat sätt att vara förutseende är att förse studenten med underlag som kan vara till nytta för denne. Speciellt viktigt är det om handledaren har utlovat detta.. Handledaren har en maktposition. Denna skall inte utnyttjas till att strunta i att göra sitt jobb.

Kunnande. Studenten har rätt att kräva att handledaren skall ha ämneskunskap inom sitt område. Det innebär inte att handledaren kan förväntas kunna all delområden. Däremot skall handledaren ha kunskap om hur studenten kan få fram information om det studerade området. Studenten har rätt att få råd om sådant som studenten inte rimligen kan ordna på egen hand.

Rättvisa. Studenten har rätt att kräva en rättvis behandling. Bedömningar skall vara genomskinliga och välmotiverade. Ingen skall bedömas negativt utan sakliga argument som refererar till mål och regler som är kända av studenten innan kursen börjar.

Vad handledaren kan kräva av studenten?

Handledningssituationen är en samspelssituation. Om studenten vill bli respekterad måste denne visa respekt för handledaren. Följande punkter kan handledaren kräva av studenten:

Respekt. Samma respekt som handledaren skall visa studenten skall förstås studenten visa handledaren.

Engagemang. Handledaren har rätt att kräva ett rimligt mått av engagemang av studenten, vilket bl.a. innebär att studenten noggrant läser uppgifter och direktiv samt följer dessa och andra överenskommelser.

Förutseende. Handledaren har rätt att kräva att studenten passar tider och är väl förberedd.

Kunnande. Handledaren har rätt att kräva att studenten har de grundkunskaper som krävs för att utföra den uppgift denne är satt att göra.

Rättvisa. Handledaren har rätt att kräva en rättvis bedömning av studenten. Om läraren följer sina åtaganden enligt ovan, finns det ingen anledning att klaga på handledaren.

Förutsättning: Två diametralt motsatta perspektiv kan identifieras.

A) En students lärandepotential är mer eller mindre opåverkbar. Det finns några (få) begåvade studenter som skall stöttas. Övriga skall rensas bort.

B) En students lärandepotential är påverkbar. Nästan alla studenter kan göra goda resultat. Det beror till stor del på läraren och pedagogiken om studenter lyckas.

Synsätt A ser studenters förmåga som något mer eller mindre statiskt, som lärare och undervisning har endast begränsade möjligheter att påverka.

Enligt synsätt B ges alla studenter chansen att utveckla sin talang. Studentens förmåga ses inte som given utan som påverkbar, där det spelar roll hur läraren bedriver undervisning.

Vi förespråkar synsätt B eftersom det är det synsätt det är det sätt de allra flesta människor vill bli bemötta på. Ytterligare ett skäl är att socialpsykologisk forskning entydigt har visat (ibland dock med spektakulära experiment) att (lärares) förväntningar har stor betydelse för vilka prestationer en studerande presterar i en undervisningssituation.

För att minska risken för orättvis bedömning på grund av förväntningar, bör anonyma prov genomföras när så är möjligt.

Referenser:

Israel, Joakim (1969) "Vem blir bäst i klassen?", I Centerwall, Erik, Strömdahl, Ingrid och Wetterberg, Gunar (Red) Skola i klassamhälle – En debattbok om hur skolan speglar och förstärker klassamhället, Wahlström & Widstrand, Stockholm.

FN (1948) FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.

Myers, David G. (2005) Social Psychology, McGraw-Hill, New York.

Stipek, D. J. (2002). Motivation to learn – Integrating Theory and Practice. Pearson.

8.3.3 Förhållningssätt till styrdokument + Syn på mål.

Definition: Förhållningssätt till styrdokument handlar om lärares uppfattning om sitt uppdrag som lärare på universitet.

Motiv: Lärare är anställda. Med det följer ett uppdrag att följa lagar och regler. Högskolelagen är t.ex. beslutad av Sveriges riksdag. Dessutom är den väldigt relevant för högre utbildning.

Lärare har inte mandat att formulera sina egna riktlinjer annat än då de faller inom ramen för relevanta lagar, regler samt kurs- och utbildningsplaner.

Det finns också ett kriterium för att bli antagen som särskilt meriterad lärare som lyder:

"...den sökande redogör för sitt förhållningssätt till uppdraget som lärare enligt HL, HF samt lokala mål och ramar, och hur den pedagogiska verksamheten utformas i enlighet med dessa."

Riktlinjer: Vi sätter oss in i och följer de styrdokument som reglerar vår pedagogiska verksamhet. Detta innebär att läraren på kursen är insatt i de regler som gäller samt att de håller sig uppdaterade om eventuella förändringar i regelverk. De styrdokument som är aktuella är dels universitetets egna samt även högskoleverket. Ämnet Informatik ser till att alltid upprätthålla en aktuell samling över de styrdokument som påverkar vår gärning. Vi som lärare ska kunna svara på angelägna frågor om dessa styrdokument och/eller snabbt ha tillgång till dem på ett samlat ställe (för snabb uppslagning).

De styrdokument som finns ska även vara i paritet med varandra. Detta innebär t.ex. att vi vid utformande av kursplaner och mål låter övriga styrdokument vara synliga – och ej i konflikt med – varandra.

Förutsättning: Tillgång till styrdokument.

Referenser:

Högskolelagen (1992:1434), Web: <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19921434.htm> Hämtad 2012-12-14

Örebro universitet (2012) Styrdokument. Hämtad 12-12-14 <https://inforum.oru.se/Inforum/Centrala-dokument/Styrdokument/>

8.3.4 Syn på pedagogiska arbetsformer

Definition: Pedagogiska arbetsformer är arbetssätt eller metoder för att stödja lärande.

Backlund & Backlund (1999) definierar begreppet arbetssätt som "...det sätt på vilket ämnesinnehållet behandlas, t ex föreläsande, diskussionsvis, temaarbetat eller undersökande,..." (s 105) till skillnad från arbetsform som i huvudsak är hur arbetet är organiserat. Dock skriver Backlund & Backlund (1999) att begreppen arbetssätt och arbetsformer kan vara något flytande och överlappar ibland varandra. Olika arbetssätt kan varieras i samma arbetsform. Stendrup (2001) skriver att arbetsformen "undervisning vid tavlan" ofta tolkas underförstått som arbetssättet föreläsande.

Undervisning vid tavlan kan även vara en social handling där lärare och elever med hjälp av dialog som samarbetsform möts och elevernas lärande i matematik utvecklas. Vår definition följer Backlund & Backlunds (1999). Exempel på arbetssätt är laborativt arbetssätt, förståelseinriktat arbetssätt och exempel på arbetsformer är grupparbete samt individuellt arbete. (Persson och Jaff, (2008)

Arbetssätt och arbetsformer i matematikundervisning av andraspråkselever)

Handlar även om hur man utformar arbetsuppgift

Motiv: Man experimenterar med arbetsformer för att hitta något som fungerar bra för studenternas lärande. Man kan testa olika grepp för olika människor. Individualisering. Olika lärstilar (REFERENS) (demokrati generisk)

En medvetenhet att det spelar roll hur man gör.

Vi blir medvetna om vår lärarprofession. Forska i undervisning.

Riktlinjer: Vi skall överväga och arbeta efter **olika pedagogiska ansatser och tekniker**. Vi är öppna för att **inventera och prova** olika sätt att arbeta pedagogiskt. Vi är **pedagogiskt explorativa**.

(Hur mäter man? Dokumentation och kommunikation av arbetsformer. Gemensamgör i ämnesgruppen.

Förutsättning: En aktiv och sökande ämnesgrupp.

Input och annan kompetensutveckling.

Resurser till kompetensutveckling.

Referenser:

Backlund, Laila & Backlund, Per (1999). Att förändra arbetssätt – svårt men nödvändigt. Nämnaren, 4, 105-112.

8.3.5 Internationalisering. Samverka och ta del av andras erfarenheter. Pedagogiskt utvecklingsarbete

Definition: **Internationalisering** är processen att integrera en internationell och interkulturell dimension i universitetets undervisning, forskning, fortlöpande miljöanalys, kunskapsutbyte och kompetensutveckling (Prage, 2008).

De huvudområden som internationaliseringen omfattar är:

- Svenska studenters, lärares och annan personals vistelser utomlands
- Internationalisering på hemmaplan
- Rekrytering av programstudenter från andra länder
- Internationellt samarbete (Högskoleverket, 2005).

Motiv: Att utbildning skall ha en internationell dimension är lika självklart som att forskning skall ha det. Internationalisering skapar konkurrens, perspektiv och kvalitet.

I Utbildnings- och forskningsstrategier vid Örebro universitet har samverkan och internationalisering arbetats in som delar av universitetets utbildning och forskning. *"De internationella inslagen i utbildningen vid Örebro universitet ska vara betydande och omfatta allt från internationalisering på hemmaplan till studier vid ett utländskt lärosäte. Universitetet ska bidra till utvecklingen i regionen. Samverkan ska utvecklas både internt och externt."*

Riktlinjer: Se 3-level model (Handelshögskolan, 2011a)

Förutsättning: Se 3-level model (Handelshögskolan, 2011a).

Referenser:

Högskoleverket (2010). Om undervisning på engelska – några bidrag från en konferens. Rapport 2010:15 R. Högskoleverket (Swedish National Agency for Higher Education), www.hsv.se.

Högskoleverket (2005) En gränslös högskola? Om internationalisering av grund- och forskarutbildning. Högskoleverkets rapportserie 2005:1 R. Stockholm.

Högskoleverket (2008) En högskola i världen – Internationalisering med kvalitet. Högskoleverkets rapportserie 2008:15 R. Stockholm.

Handelshögskolan (2011a) 3-level model. Handelshögskolan Örebro universitet.

Handelshögskolan (2011b) Undervisning i engelska för lärare som undervisar på engelska. Handelshögskolan Örebro universitet.

Örebro universitet (2011) Utbildnings- och forskningsstrategier vid Örebro universitet för perioden 2011-2013.

8.3.6 Syn på undervisning

Definition: **Syn på undervisning.** Definition av undervisning: "Sådana målstyrda processer som under lärares ledning syftar till inhämtande av kunskaper och värden" (SOU 2002:121).

Motiv: Vi vill höja statusen på undervisningen främst för att en höjd status ger våra studenter bättre kvalitet på sin utbildning, men även för att läraren ska kunna identifiera sig med – och känna stolthet över – professionen lärare/pedagog.

En höjd status på undervisningen innebär att:

- vi kan rekrytera bra lärare
- att de lärare som redan finns i undervisningen får möjlighet att utveckla sina färdigheter
- att vi får lärare som är stolta över sin gärning
- att undervisning prioriteras vad gäller resurser och medel

Riktlinjer: Vi skall höja statusen på undervisning. Undervisning skall ses som en prioriterad fråga.

- Alla lärare ska ha pedagogisk utbildning
- Ämnet ska jobba för att få fler särskilt meriterade lärare
- Alla anställda i informatik ska undervisa i viss (hur stor?) utsträckning
- Undervisande lärare ska beredas möjligheter att åka på lärande/pedagogik – konferenser och ta del av (samt delge) kunskap inom ämnet.

Förutsättning:

- Alla anställda bör beredas möjligheter att undervisa.
- Lärare ska ha möjlighet att kunna planera kvalitativa lektioner (tid)
- Lärare ska ha möjlighet till pedagogiska samtal med andra lärare (tid och pengar).
- Lärare ska ha möjlighet att hålla sig uppdaterade med aktuell forskning.

Referenser:

Utbildningsdepartementet (2002): "Skollag för kvalitet och likvärdighet", SOU 2002:121, Statens offentliga utredningar (SOU)

Bilaga 1.

8.4 Högskolelag (1992:1434)

SFS nr: 1992:1434

Departement/myndighet: Utbildningsdepartementet

Utfärdad: 1992-12-17

Ändrad: t.o.m. SFS 2008:575

1 kap. Inledande bestämmelser

8 § Utbildning på grundnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Regeringen får dock medge undantag när det gäller konstnärlig utbildning.

Utbildning på grundnivå skall utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området. Lag (2006:173).

9 § Utbildning på avancerad nivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och

- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete. Lag (2006:173).

Bilaga 2.

Verksamhetsplan för Örebro universitet 2013-2015

Vid Örebro universitet fastställdes i oktober 2011 en ny vision och nya strategier. Till dessa kopplades en ny kvalitets- och verksamhetsprocess, vars primära syfte är att systematiskt stödja och driva på implementeringen av strategierna. Universitetsledningen ser det som nödvändigt att alla enheter på universitetet gör sitt yttersta för att bidra till att universitetet genomför strategierna och når målen. I de förslag till verksamhetsplaner som lämnats in av fakultetsnämnder, institutioner, administrationen och universitetsbiblioteket har aktiviteter och utmaningar beskrivits. Dessa verksamhetsplaner utgör grunden för Örebro universitets verksamhetsplan, som presenteras i detta dokument.

Inledningsvis beskrivs, med utgångspunkt i strategierna, den treåriga verksamhetsplanen. Därefter kommer 2012 års riskanalys. Budgeten behandlas i ett separat budgetdokument

Vision 2016

Örebro universitet är ett framstående universitet med ämnesmässig bredd, mod att ompröva och förmåga att utveckla.

Vi kännetecknas av:

- professionsinriktade utbildningar som tillhör landets bästa.
- internationellt framgångsrik forskning.
- aktiva studenter och medarbetare med höga förväntningar.
- kreativ kunskapsutveckling mellan lärare och studenter.
- dynamisk samverkan med samhälls-, närings- och kulturliv.

För att nå visionen fokuserar universitetet på fyra olika strategiområden: Utbildning, Forskning, Samverkan och Innovation samt Den attraktiva studie- och arbetsplatsen.

Utbildning

Vi har som mål att skapa förutsättningar för bildning och utbildning som bidrar till utveckling och förnyelse inom ett brett spektrum av samhällets områden.

Strategier

Vi ska:

1.1 erbjuda konkurrenskraftig professionsinriktad utbildning som är förankrad i miljöer där forskning och utbildning ömsesidigt berikar varandra.

På universitetet bedrivs ett aktivt arbete för att behålla och vidareutveckla kvaliteten inom utbildningen. Att erbjuda attraktiva utbildningar med hög kvalitet ger goda förutsättningar för en framgångsrik och konkurrenskraftig forskning. Det är fakultetsnämnderna som har det övergripande kvalitetsansvaret, även om det dagliga kvalitetsarbetet sker på institutionsnivå. Beskrivningar av det kvalitetsdrivande arbetet för att säkerställa hög utbildningskvalitet återfinns i nämndernas och institutionernas verksamhetsplaner, inklusive aktivitetsplaner. Här kan nämnas de interna utbildningsuppföljningar som genomförs i kvalitetsförbättrande syfte. För att säkra och utveckla kvaliteten inom universitetets utbildningar, på samtliga utbildningsnivåer, följs dessa upp två år innan och efter Högskoleverkets nationella granskning.

En viktig uppgift under perioden är att se över de utbildningar som kritiserats i Högskoleverkets modell för kvalitetsgranskning. I Högskoleverkets granskningar ligger stort fokus på de självständiga arbetenas kvalitet. Örebro universitet följer inte oreflekterat Högskoleverkets modell för

kvalitetsgranskning men, oavsett modell, är de självständiga arbetenas kvalitet av stor vikt för såväl för den enskilde studenten, som för lärosätet och avnämarna. Därför ska universitet under aktuell period i sitt kvalitetsarbete fokusera särskilt på de självständiga arbetena samt på handledarnas kompetens.

Ett arbete har påbörjats med att se över strukturen för universitetets utbildningsutbud. Viktiga aspekter i detta arbete är utbildningarnas kvalitet i form av måluppfyllelse, söktryck och genomströmning. Ett annat viktigt inslag i denna översyn är studenternas möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden efter genomförd utbildning. Universitetet har ambitionen att under aktuell period markant minska antalet distansutbildningar och tvååriga yrkesinriktade utbildningar. Viktigt är att erbjuda kurser och program för inresande studenter och skapa möjligheter för utlandsstudier i professionsinriktade utbildningsprogram. Syftet med internationella kontakter i grundutbildningen är att stärka kvaliteten. Som ett stöd i detta arbete kommer rektor under 2013 att initiera ett arbete som syftar till en tydligare styrning inom utbildningsområdet.

En satsning på professionsinriktad utbildning ställer krav på nära samverkan med avnämarna för att tillse att universitetets utbildningar möjliggör för studenterna att vara mycket konkurrenskraftiga på den tilltänkta arbetsmarknaden. Flera utbildningar innehåller verksamhetsförlagd utbildning.

Universitetet ska under aktuell period verka för ökad effektivisering och kvalitetssäkring av denna utbildningsform.

Det enskilt viktigaste nytillkomna initiativet inom ramen för denna strategi är det arbete som påbörjats för att ansöka om examensrätt för två civilingenjörsutbildningar, en med inriktning mot industriell ekonomi och en med inriktning mot intelligenta system (datateknik). Denna ambition har sin utgångspunkt i såväl arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft som universitetets vision om att ha "... ämnesmässig bredd" och ställningstagandet i strategin om konkurrenskraftiga professionsutbildningar. Om universitet ansöker om examensrätt och om HSV beviljar denna ansökan är arbetet med att implementera nämnda utbildningar en mycket stor utmaning för universitetet de närmaste åren.

Läkarutbildningens kvalitet och ekonomi är en mycket central och viktig fråga för universitetet.

Ansträngningar måste göras för att få fullfinansiering av utbildningen och adekvata ALF-medel med bibehållen hög kvalitet.

Fakultetsnämnderna har påbörjat en översyn av utbildningen på forskarnivå som ska fortsätta under perioden. Översynen handlar bland annat om införlivande av målen i utbildningen och i styrdokumenterna samt institutionernas styrning, genomförande och uppföljning av utbildningen med avseende på rättssäkerhet och kvalitet. Ett arbete pågår även för att minska antalet forskarutbildningsämnen på Örebro universitet som ett led i att konsolidera verksamheten.

1.2 ha lärare med hög vetenskaplig/konstnärlig och pedagogisk kompetens som tar ansvar för att samtliga utbildningar har relevans och bedrivs med en hög grad av forskningsanknytning.

Vikten av hög lärarkompetens kan inte nog betonas för att säkerställa hög kvalitet i universitetets utbildning och forskning. En genomlysning av framtida kompetensförsörjningsbehov ska göras, såväl vad gäller nyrekrytering som kompetensutveckling. Mot bakgrund av den omstrukturering av utbildningen som pågår är det av yttersta vikt att dessa analyser görs seriöst och systematiskt. Likväl som det är angeläget för universitetet att lyckas med nyrekrytering och kompetensutveckling är det lika viktigt att behålla den kompetens som finns vid Örebro universitet. Flera av de större lärosätena har erhållit kraftiga resursförstärkningar som nu ska omsättas i rekrytering av personal.

För att säkerställa att institutioner och fakultetsnämnder får det stöd, både i form av kompetens och via system, som krävs kommer ett utvecklingsprojekt avseende strategisk kompetensförsörjning att påbörjas.

Det är viktigt att fortsatt erbjuda lärare och administrativ/teknisk personal god möjlighet till kompetensutveckling. Kompetensutvecklingen ska planeras utifrån verksamhetens och individens behov och får gärna innehålla internationella inslag.

Universitetet ska under perioden, i än större utsträckning än vad som nu är fallet, rekrytera disputerad personal till läraranställningar. Anställning av adjunkter ska vara särskilt motiverade ur ett verksamhetsperspektiv.

1.3 utveckla en pedagogisk grundsyn som dels understödjer studenternas möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande, dels ger förutsättningar för personlig utveckling och kritiskt förhållningssätt.

Den pedagogiska grundsynen vid Örebro universitet bör utvecklas mot ett större ansvarstagande för det egna lärandet hos den enskilde studenten och också ge studenten möjlighet att hantera ett livslångt lärande. Grundsynen ska inte enbart ha ett uttryck eller en manifestation i lärosalen, seminariet eller i annat lärandesammanhang. Det är snarare så att den pedagogiska grundsyn som ska tillämpas inom den specifika utbildningen ska ta sin utgångspunkt i vad som skrivs i anslutning till visionen, dvs. den ska utgå från att våra studenter och medarbetare är aktiva och har höga förväntningar och bidra till kreativ kunskapsutveckling mellan lärare och studenter. En satsning på det pedagogiska utvecklingsarbetet görs genom att resurser tillförs och en pedagogisk utvecklingsenhet tillskapas under 2013. Den pedagogiska enheten får i uppdrag att med bred förankring arbeta fram ett förslag till pedagogisk grundsyn för Örebro universitet.